

Poradnik jak zorganizować Miejskie Dni Inteligentnej Energii

Czym są Miejskie Dni Inteligentnej Energii (MDIE)?

MDIE są doskonałym narzędziem służącym tworzeniu więzi pomiędzy miastami, ich mieszkańcami oraz lokalnymi instytucjami, a także służącym przekazywaniu informacji na temat zagadnień związanych z efektywnością energetyczną, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz związku pomiędzy zużyciem energii a zmianami klimatu. W ramach MDIE miasta wraz z lokalnymi instytucjami i mieszkańcami (postępując zgodnie z Planem Działania) przygotowują różnorodne imprezy takie jak wycieczki połączone ze zwiedzaniem, konkursy, wystawy, spotkania, itp. MDIE dają samorządom lokalnym **znakomitą sposobność pokazania swego zaangażowania w realizację celów UE w zakresie wykorzystania energii i ochrony klimatu na szczeblu lokalnym oraz dania dobrego przykładu swoim mieszkańcom**. Miejskie Dni Inteligentnej Energii są adresowane do tysięcy obywateli.

Lokalni sponsorzy będą mile widziani.

Jak zorganizować Miejskie Dni Inteligentnej Energii?

Organizacja MDIE obejmuje następujące etapy:

- ✓ **Przedstawienie** miastom pilotażowym przez krajowych koordynatorów **propozycji**, w jaki sposób zorganizować Miejskie Dni Inteligentnej Energii
- ✓ **Zawarcie porozumienia pomiędzy miastem pilotażowym a krajowym koordynatorem** dotyczącego organizacji MDIE
- ✓ Ustanowienie **komitetu organizacyjnego** w ramach Rady Miasta i/lub administracji
- ✓ Spotkania z **partnerami lokalnymi** (przedstawicielami biznesu, innych urzędów, itp.) oraz osobami reprezentującymi **mieszkańców** (reprezentanci szkół, stowarzyszeń lokatorów, itp.) – można przedyskutować ich udział w organizowaniu Miejskich Dni Inteligentnej Energii oraz ewentualny sponsoring
- ✓ Wybór odpowiedniego **terminu** (można zorganizować MDIE równoległe z innymi wydarzeniami, takim jak np. dni miasta, wystawy i targi, Europejski Tydzień Mobilności, dzień bez samochodu itp.)
- ✓ Wybór odpowiedniej **formy** (można zorganizować MDIE w ramach innej europejskiej, krajowej, regionalnej lub lokalnej imprezy)
- ✓ Przygotowanie **terminarza** dla organizatorów MDIE
- ✓ Wybór odpowiednich **działań** (zob. poniżej listę proponowanych działań)
- ✓ Przygotowanie **szczegółowego programu MDIE**
- ✓ **Podział zadań** – kto jest za co odpowiedzialny (znacząca rola miejskiego departamentu ds. komunikacji społecznej)
- ✓ **Komunikacja i promocja** przed – w trakcie – po MDIE oraz przygotowanie kampanii informacyjnej (ulotki i plakaty, informacje w radiu, TV, prasie lokalnej)
- ✓ Rozesłanie **zaproszeń** (dla wszystkich mieszkańców + sąsiednich miast/gmin), przygotowanie **materiałów**, które zostaną rozdane uczestnikom podczas MDIE

- ✓ **Monitoring i ocena** (ankiety ewaluacyjne dla uczestników i odwiedzających oraz dla komitetu organizacyjnego, forum internetowe na temat MDIE)

Poszukaj inspiracji na naszej liście proponowanych działań!

Działania, w których miasto jest liderem

- ✓ **Wprowadzenie tzw. menu na rzecz oszczędzania energii** – listy prostych działań podejmowanych przez miasto i zachęcających mieszkańców, aby także je realizowali (np. Menu: poniedziałek – sklepy zamykają drzwi, wtorek – wychodząc z biura, wszyscy wyłączają światła, drukarki, komputery, środa – temperatura w pomieszczeniach 19-20°C...)
- ✓ Oficjalne ogłoszenie przystąpienia do **Porozumienia burmistrzów**, powstałego z inicjatywy Komisji Europejskiej
- ✓ **Zobowiązanie się** do realizacji jednego lub większej ilości działań przez cały rok (np. w każdą środę podczas sezonu grzewczego miasta zmniejszają temperaturę w pomieszczeniach)
- ✓ Zorganizowanie w ratuszu, w sektorze publicznym, **punktu informującego** o środkach służących zwiększeniu efektywności energetycznej
- ✓ **Oficjalne rozpoczęcie wdrażania Miejskiego Planu Energetycznego** oraz powiadomienie społeczeństwa o realizacji projektu MODEL, a także o **uzyskaniu przez miasto nominacji do konkursu MODEL Awards** – promocja miasta
- ✓ Publiczne **otwarcie Miejskiego Biura Do Spraw Energii**
- ✓ Zorganizowanie **Dnia Bez Samochodu**
- ✓ Wyłączenie światła na określony czas i ogłoszenie rezultatów
- ✓ Śniadania EE dla lokalnych partnerów

Współpraca z mieszkańcami i lokalnymi instytucjami

- ✓ Seminaria dla mieszkańców wyjaśniające **zagadnienia związane ze zmianami klimatu** oraz ich związek z oszczędzaniem energii w budynkach mieszkalnych, a także informujące jak oszczędzać pieniądze na rachunkach za energię
- ✓ Seminarium dotyczące **świadectw energetycznych** – dlaczego są użyteczne dla właścicieli budynków i jak będą stosowane od roku 2010.
- ✓ **Dzień Otwartych Drzwi** w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej/ Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacji/przedsiębiorstwie produkującym energię ze źródeł odnawialnych
- ✓ Każdy Specjalista ds. Energii z miasta zaangażowanego w projekt MODEL musi zorganizować **seminarium**, podczas którego:
  - zaprezentuje projekt MODEL, jego cele, stan realizacji, korzyści
  - zaprezentuje dobre praktyki z Polski lub innych krajów europejskich, uwzględniając następujące zagadnienia: jak został opracowany plan działań w mieście, czy udało się w pełni wykorzystać lokalny potencjał w zakresie inteligentnego zużycia energii. Grupy docelowe: wszystkie departamenty Urzędu Miasta oraz ogół mieszkańców
- ✓ **Sesja** Rady Miasta poświęcona Miejskiemu Planowi Energetycznemu – otwarta dla przedstawicieli wszystkich instytucji, mieszkańców oraz pracowników Urzędu Miasta

- ✓ **Dyskusja publiczna** na temat pakietów inwestycyjnych dotyczących MPE i efektywności energetycznej prowadzona przez profesjonalnych moderatorów
- ✓ Zaprezentowanie **udanych projektów** stanowiących przykład **partnerstwa publiczno-prywatnego**
- ✓ Wystawy dla małych i średnich przedsiębiorstw (promocja efektywnego energetycznie oświetlenia, izolacji, okien, itp.)
- ✓ Demonstracja **emisji promieniowania** w danym dniu (MDIE)
- ✓ **Zabawy edukacyjne** związane z EE i RES
- ✓ Demonstracja kamery termograficznej, **pokaz pomiarów zużycia** wody oraz energii
- ✓ Demonstracja **narzędzi służących do kalkulowania** efektywności energetycznej
- ✓ Dystrybucja **ankiet dotyczących zużycia energii/konkurs**

Wydarzenia kulturalne

- ✓ **Koncert grup lokalnych**, który wpłynie na wzrost świadomości w zakresie ochrony klimatu, konferencja prasowa z grupą na temat zmian klimatu i oszczędzania energii
- ✓ Zaproszenie sławnych sportowców do udziału w imprezie
- ✓ Promowanie w mieście **wystawy „Imagine”**
(<http://www.imagineyourenergyfuture.eu/exhibition/spip.php?rubrique1>)
- ✓ Przedstawienie **Kampanii Display**/wystawa
- ✓ **Festiwal filmowy** – filmy poświęcone efektywności energetycznej, zmianom klimatu (np. film Al Gore’a “Inconvenient Truth”, edukacyjne filmy Komisji Europejskiej, itp.)
- ✓ **Sztuka teatralna** dotycząca zmian klimatu i ochrony środowiska (np. wystawiana we współpracy z teatrem szkolnym w celu zmniejszenia kosztów)

Współpraca ze szkołami

- ✓ **Konkursy** szkolne – plastyczne, fotograficzne, literackie, rękodzieła, taneczne, sportowe – na temat (lub na rzecz) oszczędzania energii w szkołach. Takie działania mogą przyciągnąć sponsorów (np. na ceremonię rozdania nagród)
- ✓ **Sztuka teatralna** dotycząca zmian klimatu i kwestii środowiskowych w różnych krajach. Uczniowie mogliby zbadać, jaki ślad ekologiczny (ecological foot-print) pozostawiają pojedynczy ludzie lub kraje (każdy uczeń będzie reprezentował inny kraj)
- ✓ **Audyty energetyczne** w szkołach wykonane przez uczniów – zbieranie danych dotyczących zużycia energii, poszukiwanie sposobów uzyskania potencjalnych oszczędności w tym zakresie (okna, oświetlenie, zamykanie drzwi...)
- ✓ Międzyszkolne **zawody sportowe “Display”**
- ✓ Działania i programy edukacyjne – **wystawa** zorganizowana przez różnych producentów energii ze źródeł odnawialnych, mająca na celu pokazanie i wyjaśnienie nastolatkom sposobów poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- ✓ Zorganizowanie uczniom **wizyty** w najbliższym przedsiębiorstwie korzystającym z odnawialnych źródeł energii
- ✓ Dla przedszkoli – **przedstawienie kukielkowe** na temat podstawowych zagadnień związanych ze źródłami energii
- ✓ Przygotowana przez uczniów prezentacja i dyskusja na temat projektów badawczych związanych z efektywnością energetyczną

Wspólne imprezy

- ✓ Połączenie swoich działań z działaniami organizowanymi przez inne sieci (np. Związek Miast Polskich), Dniem Bez Samochodu, Tygodniem Mobilności (poruszenie zagadnień związanych z energią w transporcie)
- ✓ partnerstwa MODELowych miast bliźniaczych (MODEL twin cities partnerships)

Kto może być Twoim partnerem?

- ✓ działacze lokalni
- ✓ szkoły
- ✓ mieszkańcy/gospodarstwa domowe
- ✓ małe i średnie przedsiębiorstwa
- ✓ różne gałęzie przemysłu
- ✓ administracja publiczna
- ✓ spółdzielnie mieszkaniowe
- ✓ służba zdrowia (szpitale...)
- ✓ agencje energetyczne/agencje rozwoju
- ✓ reprezentanci władz regionalnych i/lub państwowych
- ✓ sponsorzy

Przykład partnerstwa z udziałem krajowych koordynatorów MODELu

Krajowy koordynator MODELu z Litwy nawiązał partnerską współpracę z Centrum Efektywności Energetycznej Latvenergo, które weźmie udział w MDIE w każdym z miast pilotażowych. Centrum to ma na celu udzielanie obywatelom Litwy konsultacji na temat możliwości bezpiecznego i efektywnego korzystania z energii elektrycznej.

Uczestnicząc w Miejskich Dniach Inteligentnej Energii, Centrum zaprezentuje nowoczesne urządzenia i korzyści wynikające z ich używania. Mieszkańcy będą mogli zadawać pytania i podyskutować z konsultantami i ekspertami.

Jak informować na temat MDIE?

- **Media lokalne** – poinformuj dziennikarzy z miejscowej gazety i lokalnej telewizji, zaproś ich do udziału w organizacji MDIE
- **Media krajowe** – uczyn swe miasto dobrze znanym i poinformuj media o zasięgu ogólnokrajowym o swoich wyjątkowych i innowacyjnych działaniach. Niech twoje miasto się wyróżnia.
- **Sieci miast** (krajowe stowarzyszenia władz lokalnych, sieci tematyczne takie jak Zdrowe Miasta, Miasta Rowerowe, itp.) – współpracuj z sieciami i stowarzyszeniami miast, aby promować swoje MDIE także na poziomie krajowym
- **Szkoły** – informuj nauczycieli, uczniów i ich rodziców podczas regularnych spotkań, włączając ich w organizację MDIE
- **Kampania** na temat zmian klimatu angażująca mieszkańców – nie wahaj się zrobić użytku z dobrych doświadczeń innych miast i zorganizuj kampanię informacyjną. Możesz wykorzystać zdjęcia mieszkańców wraz z cytatami z ich wypowiedzi na temat działań, jakie osobiście podejmują każdego dnia, aby oszczędzać energię (zobacz

przykładową Kampanię w Heidelbergu: <http://www.energiecites.org/In-Heidelberg-hundreds-of-citizens>)

- Publikacja **Memorandum MODELu** (Karta/Statut) w prasie i/lub Deklaracji Europejskiego Porozumienia Burmistrzów
- Publikacja w prasie **zaproszenia do udziału w MDIE**
- **Wywiad z burmistrzem** (specjalistą do spraw energii, zastępcą burmistrza) przeprowadzony w radiu przed MDIE – wypowiedź VIPa na temat ochrony klimatu i wykorzystania energii
- **Wywiady z urzędnikami** szczebla lokalnego zajmującymi się inteligentnym wykorzystaniem energii
- Przenośne **bilbordy**
- **Materiały drukowane** w projekcie MODEL
- **Instrumenty PR** (plakaty, płyty CD, koszulki, teledyski/slajdy w lokalnej telewizji, długopisy/czapki z daszkiem/torby/balony/darmowe kompaktowe żarówki fluoroscencyjne jako materiały promocyjne dla mieszkańców/uczestników MDIE)
- Zaproszenie sławnych osób i przedstawicieli władz, aby zwrócić większą uwagę na wydarzenie (koncerty, spektakle teatralne..)

Jak zmierzyć sukces MDIE?

Kryteria

- ✓ Liczba działaczy lokalnych (szkół, firm, mieszkańców) zaangażowanych w organizację MDIE jako partnerzy
- ✓ Liczba mieszkańców biorących udział w imprezach związanych z MDIE
- ✓ Oryginalność podjętych działań
- ✓ Promocja w mediach
- ✓ Procent/poziom EE i oszczędności wody/wykorzystania OZE/zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych
- ✓ Wzrost parametrów socjo-ekonomicznych i świadomości mieszkańców
- ✓ Zrównoważone partnerstwo – więź komunikacyjna – pomiędzy miastem a mieszkańcami
- ✓ Efektywność transportu publicznego – porównanie (Eko-samochody, samochody hybrydowe, demonstracja samochodów napędzanych biodieslem, samochody na wodór...)

Ogólne zasady MODELu

Karta/statut

- Krajowi koordynatorzy nie wymagają podpisania przez miasta specjalnej/go karty/statutu, gdyż o MDIE jest już mowa w Memorandum
- Karta/statut może zostać wprowadzone dla innych zainteresowanych partnerów (uniwersytetów, prywatnych firm...) lub sponsorów

Realizowane działania i daty

Partnerzy zgodzili się co do tego, że działania pozostaną otwarte i nie zostanie ustalony żaden konkretny termin MDIE w miastach pilotażowych MODELu.

MDIE muszą jednakże odbyć się pod koniec roku 2008 i ponownie w roku 2009.

Rola krajowych/europejskich koordynatorów projektu MODEL

Projekt MODEL stanowi jedynie rodzaj ram dla wszystkich miast pilotażowych i działań podejmowanych w ramach MDIE – zapewnia informacje i porady w zakresie organizowania MDIE (połączenie z wydarzeniami organizowanymi w skali UE, imprezami lokalnymi, przykłady dobrych praktyk i kampanii...)